

REZOLUCJA ⁽¹⁾**w sprawie społecznych i środowiskowych skutków urbanizacji, szczególnie należytego zarządzania odpadami przemysłowymi i domowymi w państwach AKP**

(2018/C 415/03)

Wspólne Zgromadzenie Parlamentarne AKP-UE,

- na posiedzeniu w Brukseli (Belgia) w dniach 18–20 czerwca 2018 r.,
- uwzględniając Umowę o partnerstwie między członkami grupy państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku, z jednej strony, a Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi, z drugiej strony, podpisaną w Kotonu w dniu 23 czerwca 2000 r. (umowa z Kotonu), a także zmiany wprowadzone do niej w 2005 r. i 2010 r. ⁽²⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 20 grudnia 2017 r. w sprawie niebieskiej gospodarki: szanse i wyzwania dla państw AKP,
- uwzględniając polityki, strategie, akty i regulacje w dziedzinie gospodarki odpadami realizowane przez państwa i regiony AKP, takie jak między innymi sekretariat Regionalnego Programu Środowiskowego Pacyfiku (Cleaner Pacific 2025 (2016 r.)), Rwanda (2015 r.), Afryka Południowa (2009 r.), Nigeria (2007 r.), Jamajka (2002 r.), Uganda (1999 r.), Gambia (1994 r.) i Barbados (1985 r.),
- uwzględniając rozporządzenie Komisji (UE) nr 1357/2014 z dnia 18 grudnia 2014 r. zastępujące załącznik III do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE w sprawie odpadów oraz uchylającej niektóre dyrektywy ⁽³⁾,
- uwzględniając decyzję Komisji 2014/955/UE z dnia 18 grudnia 2014 r. zmieniającą decyzję 2000/532/WE ustanawiającą wykaz odpadów zgodnie z dyrektywą 2008/98/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽⁴⁾,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji z 29 listopada 2011 r. zatytułowane „Wdrażanie prawodawstwa UE w dziedzinie odpadów na rzecz ekologicznego wzrostu” ⁽⁵⁾,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji z dnia 1 kwietnia 2011 r. na temat odpadów z tworzyw sztucznych w środowisku ⁽⁶⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylającą niektóre dyrektywy ⁽⁷⁾,
- uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 1013/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie przemieszczania odpadów ⁽⁸⁾,
- uwzględniając dyrektywę 2000/59/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 listopada 2000 r. w sprawie portowych urządzeń do odbioru odpadów wytwarzanych przez statki i pozostałości ładunku ⁽⁹⁾,
- uwzględniając decyzję Komisji 2000/532/WE z dnia 3 maja 2000 r. zastępującą decyzję 94/3/WE ustanawiającą wykaz odpadów zgodnie z art. 1 lit. a) dyrektywy Rady 75/442/EWG w sprawie odpadów oraz decyzję Rady 94/904/WE ustanawiającą wykaz odpadów niebezpiecznych zgodnie z art. 1 ust. 4 dyrektywy Rady 91/689/EWG w sprawie odpadów niebezpiecznych (notyfikowaną jako dokument nr C(2000) 1147) ⁽¹⁰⁾,
- uwzględniając dyrektywę Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów ⁽¹¹⁾,
- uwzględniając Konwencję sztokholmską z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie trwałych zanieczyszczeń organicznych,
- uwzględniając Konwencję rotterdamską z dnia 10 września 1998 r. w sprawie procedury zgody po uprzednim poinformowaniu w międzynarodowym handlu niektórymi niebezpiecznymi substancjami chemicznymi i pestycydami,

⁽¹⁾ Przyjęta przez Wspólne Zgromadzenie Parlamentarne AKP-UE w dniu 20 czerwca 2018 r. w Brukseli (Belgia).

⁽²⁾ Dz.U. L 287 z 4.11.2010, s. 3.

⁽³⁾ Dz.U. L 365 z 19.12.2014, s. 89.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 370 z 30.12.2014, s. 44.

⁽⁵⁾ <http://ec.europa.eu/environment/waste/studies/pdf/study.pdf>

⁽⁶⁾ <http://ec.europa.eu/environment/waste/studies/pdf/plastics.pdf>

⁽⁷⁾ Dz.U. L 312 z 22.11.2008, s. 3.

⁽⁸⁾ Dz.U. L 190 z 12.7.2006, s. 1.

⁽⁹⁾ Dz.U. L 332 z 28.12.2000, s. 81.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. L 226 z 6.9.2000, s. 3.

⁽¹¹⁾ Dz.U. L 182 z 16.7.1999, s. 1.

- uwzględniając Konwencję z Bamako z dnia 30 stycznia 1991 r. w sprawie zakazu przywozu do Afryki odpadów niebezpiecznych oraz kontroli transgranicznego przemieszczania takich odpadów i gospodarowania nimi w Afryce,
 - uwzględniając Konwencję bazylejską z dnia 22 marca 1989 r. o kontroli transgranicznego przemieszczania i usuwania odpadów niebezpiecznych,
 - uwzględniając światowy program działania na rzecz ochrony środowiska morskiego przed zanieczyszczeniami z działań lądowych, przyjęty przez 108 rządów i Komisję Europejską,
 - uwzględniając konkluzje z drugiej trójstronnej konferencji AKP-WE-Program Narodów Zjednoczonych ds. Osiedli Ludzkich w sprawie zrównoważonej urbanizacji jako sposobu na zmniejszenie ubóstwa w miastach,
 - uwzględniając notę Programu Narodów Zjednoczonych ds. Osiedli Ludzkich z dnia 14 lutego 2014 r. na temat problemów, jakie stwarza urbanizacja, gospodarowania odpadami i rozwoju⁽¹²⁾,
- A. mając na uwadze, że zanieczyszczenie i jego szkodliwy wpływ na zdrowie ludzkie, na środowisko i na planetę często są zaniedbywane przez rządy i społeczność międzynarodową; mając na uwadze, że wpływ ten może być bezpośredni (jak w przypadku wpływu zanieczyszczenia powietrza na zdrowie ludzi lub stosowania pestycydów na środowisko i różnorodność biologiczną) lub pośredni (jak w przypadku zanieczyszczenia gleby prowadzącego do zanieczyszczenia produktów rolnych, przez co wpływa ono na zdrowie);
 - B. mając na uwadze, że zanieczyszczenie jest dziś najczęstszą na świecie przyczyną chorób i śmierci oraz że według szacunkowych obliczeń spowodowało dziewięć milionów przedwczesnych zgonów w 2015 r.;
 - C. mając na uwadze, że 92 % zgonów związanych z zanieczyszczeniem środowiska występuje w państwach o niskich i średnich dochodach, a dane z niektórych krajów są bardzo niepokojące;
 - D. mając na uwadze, że według danych Organizacji Narodów Zjednoczonych w 2014 r. liczba ludności mieszkającej w miastach na świecie sięgnęła 54 % i oczekuje się, że do 2050 r. odsetek ten wzrośnie do 66 %;
 - E. mając na uwadze, że według prognoz odsetek ludności mieszkającej w miastach w Afryce wzrośnie do 2050 r. o 54 %;
 - F. mając na uwadze, że wzrost liczby ludności miejskiej stwarza liczne wyzwania, ale daje również możliwość zwiększenia dobrobytu i rozwoju, jak również szerszego włączenia państw AKP w globalne sieci, co zwiększa tym samym szanse znalezienia rozwiązań pozwalających sprostać wyzwaniom;
 - G. mając na uwadze, że 62 % ludności miejskiej w Afryce Subsaharyjskiej mieszka na zdegradowanych przedmieściach, które najczęściej znajdują się na obszarach, gdzie środowisko jest zagrożone, i które nie posiadają dostępu do podstawowych usług, takich jak wodociągi, kanalizacja, energia i transport oraz gospodarowanie odpadami; mając na uwadze, że ludność ta jest w efekcie w maksymalnym stopniu wystawiona na działanie różnych źródeł zanieczyszczenia oraz ich skutki dla środowiska i zdrowia;
 - H. mając na uwadze, że priorytetem powinny być strategie ograniczania wytwarzania odpadów, natomiast recykling i przetwarzanie odpadów powinny stanowić drugą w kolejności opcję;
 - I. mając na uwadze, że nieodpowiednie usługi zbierania odpadów i recyklingu, niebezpieczne składowiska odpadów i degradacja środowiska oraz, w konsekwencji, zagrożenia dla zdrowia, mają wpływ na życie milionów mieszkańców państw AKP;
 - J. mając na uwadze, że nieprawidłowe gospodarowanie odpadami spowalnia rozwój gospodarczy i społeczny państw AKP, w szczególności w slumsach;
 - K. mając na uwadze, że brak zdolności gospodarowania odpadami przemysłowymi i odpadami z gospodarstw domowych ma poważne negatywne skutki dla różnorodności biologicznej w państwach AKP, szczególnych ekosystemów tych państw oraz roślin i zwierząt korzystających z tych ekosystemów;
 - L. mając na uwadze, że w niektórych państwach AKP, ze względu na brak odpowiednich technologii, zakaźne odpady medyczne i toksyczne odpady przemysłowe narażają osoby zajmujące się nimi na wiele różnorodnych zagrożeń;
 - M. mając na uwadze, że niezadowalające rozwiązania w zakresie gospodarowania odpadami, a także brak skutecznego i trwałego systemu gospodarowania odpadami, zwłaszcza na obszarach wiejskich, są przyczyną stałych problemów, takich jak niewydajne zbieranie odpadów, niski stopień przestrzegania zasad sortowania odpadów w społeczeństwie oraz niekontrolowane spalanie odpadów na otwartej przestrzeni;

⁽¹²⁾ http://www.europarl.europa.eu/intcoop/acp/2014_mauritius/pdf/un_habitat_presentation_en.pdf

- N. mając na uwadze narażenie wysp regionu Pacyfiku na nieprzetworzone odpady, w szczególności odpady tworzyw sztucznych;
- O. mając na uwadze, że powszechne wyrzucanie odpadów do zbiorników wodnych i niekontrolowane wysypiska śmieci pogłębiają problem ogólnie niskiego poziomu higieny w państwach AKP;
- P. mając na uwadze, że rozbieżność między polityką i przepisami a rzeczywistymi praktykami w zakresie gospodarowania odpadami w państwach AKP pogłębia się ze względu na utrzymujące się ograniczenia zdolności lub brak zakładów gospodarowania różnymi strumieniami odpadów;
- Q. mając na uwadze, że zwiększa się globalna konsumpcja sprzętu elektrycznego i elektronicznego; mając ponadto na uwadze, że uwzględnienie pełnego cyklu życia sprzętu elektrycznego i elektronicznego stanowi zasadniczy element Agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030;
- R. mając na uwadze, że wiele miast w państwach członkowskich UE musiało w przeszłości stawić czoła wyzwaniom spowodowanym zwiększającym się wytwarzaniem odpadów oraz niewłaściwym gospodarowaniem tymi odpadami, ale udało się uporać z nimi dzięki połączeniu kampanii edukacyjnych oraz lepszych i właściwie egzekwowanych przepisów;
- S. mając na uwadze, że od lat 70. XX w. inne państwa, w tym niekiedy państwa UE, wywożą do państw AKP odpady niebezpieczne i toksyczne; mając na uwadze, że państwa wywożące tego rodzaju odpady należy uważać za odpowiedzialne tak samo jak państwa przywozu;
- T. mając na uwadze, że środowisko miejskie wytwarza takie rodzaje odpadów, które często mają poważne konsekwencje dla zdrowia ludzkiego i zrównoważenia środowiskowego;
- U. mając na uwadze, że – jak stwierdzono już w rezolucji z dnia 20 grudnia 2017 r. w sprawie niebieskiej gospodarki – zwiększenie wysiłków w dziedzinie gospodarowania odpadami, w szczególności w powiązaniu z zaleceniami światowego programu działania na rzecz ochrony środowiska morskiego, ma zasadnicze znaczenie dla utrzymania potencjału niebieskiej gospodarki, ponieważ zanieczyszczenie mórz wynika w znacznym stopniu z czynników lądowych, takich jak gromadzenie odpadów tworzyw sztucznych;
- V. mając na uwadze, że cele niebieskiej gospodarki wskazane w rezolucji Wspólnego Zgromadzenia Parlamentarnego AKP-UE z dnia 20 grudnia 2017 r. dotyczą przede wszystkim ochrony środowiska przez działania prowadzone wspólnie przez państwa AKP i podmioty prywatne w różnych sektorach, w tym przez należyte i zrównoważone gospodarowanie odpadami;
- W. mając na uwadze, że katastrofy naturalne, takie jak trzęsienia ziemi i huragany, często nawiedzają państwa AKP – których natężenie, jeśli chodzi o huragany, może jedynie wzrosnąć wskutek zmiany klimatu – mogą prowadzić do powstawania dużych ilości odpadów, co może powodować bezprecedensowe zagrożenia dla zdrowia ludności;
- X. mając na uwadze, że urbanizacja i nieprawidłowe gospodarowanie odpadami są również czynnikami zanieczyszczenia oceanów, a w konsekwencji oddziałują na lokalną działalność związaną z zasobami morskimi (rybołówstwo, turystyka);
- Y. mając na uwadze, że szybko wzrastające wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz duża rotacja w technologii, zwłaszcza w przypadku komputerów i telefonów komórkowych, powodują powstawanie coraz większych strumieni odpadów elektronicznych, w szczególności odpadów metali ziem rzadkich i odpadów niebezpiecznych, do gospodarowania którymi w sposób zrównoważony nie istnieją jeszcze wystarczające zdolności, w związku z czym gromadzi się je na wysypiskach wraz z odpadami komunalnymi;
- Z. mając na uwadze, że tempo wysiłków na rzecz poprawy sytuacji jest zbyt wolne w stosunku do tempa urbanizacji i wzrostu liczby ludności; mając na uwadze, że ilość odpadów na osobę rośnie wraz ze wzrostem gospodarki;
- AA. mając na uwadze, że wykorzystywanie tworzyw sztucznych jest jednym z najważniejszych problemów w strefach przybrzeżnych i na wyspach, jak przypomniano na konferencji ONZ w sprawie oceanów w czerwcu 2017 r.;
- BB. mając na uwadze, że ostatecznie odpowiedzialne za zapewnienie odpowiednich usług gospodarowania odpadami są organy publiczne, a podstawową metodą gospodarowania odpadami w państwach AKP jest „zbiórka na wezwanie”, którą zarządzają organy miejskie;

- CC. mając na uwadze, że w wielu państwach AKP systemy gospodarowania odpadami mają ograniczone możliwości rozwoju w związku z małą wiedzą specjalistyczną na temat alternatyw polegających na selektywnym zbieraniu odpadów oraz z wysokim kosztem zbierania odpadów zmieszanych, co ogranicza możliwości ponownego wykorzystywania, recyklingu i przekształcania odpadów;
- DD. mając na uwadze, że przepisy lokalne w większości miejscowości w państwach AKP odpowiedzialnością za gospodarowanie odpadami obarczają gminy, które nie są wystarczająco wyposażone do zbierania i unieszkodliwiania odpadów, i że przepisy te stanowią barierę dla inwestycji sektora prywatnego w gospodarowanie odpadami;
- EE. mając na uwadze, że należy zachęcać podmioty nieformalne, wywodzące się spośród lokalnych podmiotów społeczeństwa obywatelskiego i działające w dziedzinie gospodarowania odpadami, do uregulowania statusu, oraz należy ustanowić formalne ramy działalności tych podmiotów, tak aby mogły w pełni i oficjalnie uczestniczyć w tej działalności gospodarczej;
- FF. mając na uwadze, że w niektórych przypadkach pojawienie się operatorów z sektora prywatnego poprawiło zbieranie odpadów stałych; mając jednak na uwadze, że w pierwszej kolejności zbieraniem odpadów powinny zajmować się organy publiczne posiadające odpowiednie środki finansowe;
- GG. mając na uwadze, że recykling może ulepszyć środowisko miejskie, a jednocześnie stworzyć możliwości zarobkowe i podnieść stopę życiową;
- HH. mając na uwadze, że kompleksowe praktyki w zakresie gospodarowania odpadami na szczeblu krajowym i lokalnym ograniczają szkodliwe skutki dla zdrowia ludzkiego oraz ułatwiają służbie zdrowia poradzenie sobie z kosztami takich problemów;
- II. mając na uwadze, że wprowadzenie w życie i egzekwowanie przepisów i konwencji w dziedzinie odpadów napotyka poważne trudności w postaci braku dobrych rządów i przejrzystości, a w niektórych przypadkach powszechnej korupcji;
1. apeluje do UE i społeczności międzynarodowej o czynne wspieranie rozwoju krajowych strategii gospodarowania odpadami i gospodarki o obiegu zamkniętym przez odpowiednie finansowanie i monitorowanie, budowanie zdolności krajowych w krajach o niskim i średnim dochodzie oraz przez oferowanie pomocy, w tym technicznej i administracyjnej wiedzy specjalistycznej, w szczególności w celu zapewnienia wszystkim dostępu do podstawowych usług związanych z odpadami, powstrzymania niekontrolowanego wyrzucania i spalania odpadów, poddania odpadów niebezpiecznych kontroli oraz skupienia się na zapobieganiu powstawaniu odpadów (podejście polegające na zmniejszaniu ilości odpadów, ponownym ich wykorzystywaniu i recyklingu); zachęca władze krajowe, aby z pomocą Unii Europejskiej stworzyły odpowiednią strategię w celu tworzenia miejsc pracy przez specjalne szkolenia;
 2. podkreśla, że aby wszelkie przepisy w sprawie odpadów odnosiły jak największy skutek, istotne znaczenie ma zapewnienie nastawienia, w którym głównymi priorytetami są zapobieganie powstawaniu odpadów, ograniczanie wytwarzania odpadów i ich zbieranie; zaleca, by w tym celu realizowano kampanie uświadamiające i edukacyjne w szkołach i ogólnie wśród dzieci;
 3. podkreśla, że według danych Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) zanieczyszczenie środowiska jest przyczyną ponad 12,6 mln zgonów rocznie, a liczba ta zdecydowanie wzrośnie w nadchodzących latach w związku z wyżym demograficznym w Afryce;
 4. przypomina, że ostateczna odpowiedzialność za zapewnienie odpowiednich usług gospodarowania odpadami spoczywa na organach publicznych; wzywa państwa AKP, by w niezbędnych przypadkach utworzyły ministerstwa rozwoju obszarów miejskich oraz środowiska, które będą realizować politykę rozwoju obszarów miejskich i przygotowywać strategiczne plany rozwoju obszarów miejskich oraz plany działania w zakresie środowiska w ścisłym partnerstwie ze społecznościami lokalnymi; podkreśla, że przekształcenie polityki gospodarowania odpadami w politykę gospodarowania zasobami wiąże się ze ścisłą współpracą na wszystkich szczeblach sprawowania rządów, szczególnie z samorządami terytorialnymi, jak również z aktywnym wsparciem sektora nieformalnego;
 5. podkreśla, że najbardziej wymierne rezultaty można osiągnąć na szczeblu lokalnym, przez połączenie lokalnych przepisów oraz przystosowanych do lokalnych warunków systemów zbierania odpadów i zapobiegania ich powstawaniu, przy uwzględnieniu udziału obywateli; przypomina, że krajowy szczebel zarządzania powinien wspomagać te obszary lokalne, którym często niedofinansowanie i niedostateczne wyposażenie uniemożliwia wypełnianie obowiązków;
 6. wzywa UE, by opracowała dla swoich firm zasady skutecznego partnerstwa związanego z zarządzaniem środowiskowym oraz odpowiedzialnego i zrównoważonego inwestowania w państwach AKP przez uwzględnienie wpływu tych inwestycji na wytwarzanie odpadów, a także uwzględnienie możliwości ponownego wykorzystania lub recyklingu powstałych odpadów; podkreśla również potrzebę wykorzystania programów recyklingu na małą skalę w przedsiębiorstwach przy jednoczesnym wyeliminowaniu niebezpiecznych praktyk roboczych; uważa, że przedsiębiorstwa powinny posiadać plan działania w odniesieniu do metody gospodarowania wytwarzanymi odpadami w celu wdrożenia strategii gospodarowania w ramach projektów inwestycyjnych;

7. podkreśla, że gwałtowne tempo innowacji, miniaturyzacji i zastępowania urządzeń, zwłaszcza w odniesieniu do produktów związanych z technologiami informacyjno-komunikacyjnymi (ICT) oraz urządzeń konsumenckich, napędza wzrost ilości zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego; wyraża zaniepokojenie faktem, że niewłaściwy oraz nielegalny handel zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym nagminnie występuje w większości krajów rozwijających się, niezależnie od ewentualnego istnienia krajowych przepisów w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego; apeluje o bardziej skoordynowane podejście, by wykorzystać w pełni potencjał zapobiegania powstawaniu odpadów w postaci zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, a także gromadzenia oraz przetwarzania tych odpadów w skali globalnej; ponadto wzywa UE i państwa AKP do szerszych kontaktów z sektorem prywatnym w celu zajęcia się kwestią odpowiedzialności przedsiębiorstw w dziedzinie produkcji sprzętu elektrycznego i elektronicznego, szczególnie na wczesnych etapach cyklu życia sprzętu, takich jak nabywanie surowców, projektowanie i produkcja, jak również naprawa, ponowne wykorzystanie i modernizacja tego sprzętu;
8. przypomina, że niezbrane odpady stanowią poważny problem z zakresu zdrowia publicznego w krajach rozwijających się, szczególnie w odniesieniu do dzieci żyjących w gospodarstwach domowych nieobjętych usługami zbierania odpadów, a zatkana kanalizacja powoduje nasilenie powodzi i rozprzestrzenianie się chorób zakaźnych; wyraża zaniepokojenie wpływem na zdrowie i środowisko wyrzucania i spalania odpadów na otwartej przestrzeni (poważne zanieczyszczenie gleby oraz zanieczyszczenie wody słodkiej, wody gruntowej i mórz; lokalne zanieczyszczenie powietrza i zmiana klimatu); podkreśla fakt, że zgodnie z prognozą dotyczącą globalnego gospodarowania odpadami opracowaną przez UNEP (2015 r.) koszty zaniechania działań w krajach rozwijających się (w zakresie opieki zdrowotnej, utraty produktywności, szkód powodziowych, kosztów usuwania zanieczyszczeń itd.) 5–10-krotnie przekraczają koszty finansowe na osobę należytego gospodarowania odpadami; w tym kontekście apeluje do Komisji, by dostarczała odpowiednich zachęt do publicznych inwestycji w bezpieczne dla środowiska gospodarowanie strumieniami odpadów w państwach AKP; podkreśla, że wszelkie zachęty dla zintensyfikowania kontaktów z sektorem prywatnym powinny promować zrównoważoność, tworzenie miejsc pracy przy zachowaniu pełnych praw i tworzenie dobrobytu gwarantującego zrównoważony rozwój; uważa, że zachęty do inwestycji mogą obejmować obniżenie składek, zwolnienia podatkowe, zachęty do zatrudniania, w szczególności osób młodych, i szkolenie personelu, a także wymianę dobrych praktyk;
9. zachęca Komisję do wdrażania, we współpracy z państwami AKP, kampanii informacyjnych w dziedzinie segregacji odpadów i odpowiedzialnego korzystania z toreb z tworzywa sztucznego, przede wszystkim poprzez programy edukacji szkolnej;
10. przypomina, że opracowanie krajowych strategii gospodarowania odpadami powinno uwzględniać lokalne systemy i różnorodność biologiczną, które mają istotną wartość ekologiczną, kulturową oraz estetyczną i od których w nadmiernym stopniu zależą pożywienie, zasoby wodne, ochrona zdrowia i turystyka w państwach AKP;
11. z niepokojem odnotowuje, że według UNEP i Interpolu nielegalny handel odpadami niebezpiecznymi jest jednym z pięciu głównych obszarów przestępczości przeciwko środowisku; apeluje do tych państw AKP, które jeszcze nie podpisały tych aktów prawnych, o podpisanie Konwencji bazylejskiej⁽¹³⁾, Konwencji z Bamako⁽¹⁴⁾, Konwencji sztokholmskiej⁽¹⁵⁾ i rotterdamskiej⁽¹⁶⁾, oraz ogólnie do państw AKP, by rozpoczęły wprowadzanie skutecznych przepisów, które zakazą przywozu i wywozu odpadów niebezpiecznych, by karały za nieuporządkowane wyrzucanie tych odpadów oraz traktowały nielegalny handel odpadami jako przestępstwo; apeluje do UE i państw członkowskich o zwiększenie części oficjalnej pomocy rozwojowej przydzielonej na reformę zarządzania i sektora sądownictwa w celu zwalczania przestępstw przeciwko środowisku i zapobiegania im, zwłaszcza w krajach rozwijających się;
12. apeluje do tych państw AKP, które jeszcze tego nie uczyniły, o wprowadzenie formalnego zakazu przywozu, produkcji i sprzedaży na ich terytorium toreb z tworzywa sztucznego nieulegających biodegradacji, które są bardzo szkodliwe dla środowiska;
13. wzywa państwa AKP, Unię Europejską i społeczność międzynarodową, aby nasiliły wysiłki na rzecz wdrożenia zaleceń zawartych w światowym programie działania na rzecz ochrony środowiska morskiego, przy zachowaniu potencjału niebieskiej gospodarki, tak aby stopniowo ograniczać zagrożenia dla źródeł utrzymania w nadbrzeżnych państwach AKP, zwłaszcza w małych państwach wyspiarskich, których przetrwanie w dużej mierze zależy od tego sektora, oraz aby wsparły krajowe plany rozwoju społeczno-gospodarczego na rzecz zrównoważoności tych państw;
14. podkreśla konieczność wprowadzenia sankcji o naprawdę odstrasającym charakterze i stosowania ich w celu zniechęcenia do naruszania przepisów;

⁽¹³⁾ [http://www.basel.int/Portals/4/Basel %20Convention/docs/text/BaselConventionText-e.pdf](http://www.basel.int/Portals/4/Basel%20Convention/docs/text/BaselConventionText-e.pdf)

⁽¹⁴⁾ https://au.int/sites/default/files/treaties/7774-treaty-0015_-_bamako_convention_on_hazardous_wastes_e.pdf

⁽¹⁵⁾ <http://www.pops.int/Portals/0/download.aspx?d=UNEP-POPS-TREATY-NOTIF-CN681-2015.En.pdf>

⁽¹⁶⁾ <http://www.pic.int/Portals/5/download.aspx?d=UNEP-FAO-RC-CONVTEXT-2015.English.pdf>

15. wzywa państwa AKP, by opracowały strategie zintegrowanego gospodarowania odpadami, które umożliwią regularne przeprowadzanie przeglądów i monitorowanie odpowiednich systemów gospodarowania odpadami; wzywa UE i inne odpowiednie organizacje międzynarodowe, by opracowały ad hoc wymierne kryteria dla poszczególnych krajów, służące państwom AKP jako narzędzie do poprawy ich systemów gospodarowania odpadami; zaleca publikowanie rocznych sprawozdań z gospodarowania odpadami umożliwiających ocenę wdrożonych narzędzi wsparcia i pomocy pod względem uzyskanych wyników;
16. zachęca państwa AKP, aby wykorzystywały środki i zasoby do uruchamiania projektów pilotażowych, szczególnie dotyczących doskonałości w gospodarowaniu odpadami w celu stworzenia powtarzalnego modelu do wykorzystania w innych dziedzinach;
17. wzywa państwa AKP do inwestowania w kształcenie w dziedzinie recyklingu i higieny, a także w szkolenie lokalnych pracowników w zakresie bezpiecznego i przyjaznego dla środowiska gospodarowania odpadami; zachęca również, aby informacje te przekazywać nie tylko pracownikom, ale również ogółowi społeczeństwa, poczynając od dzieci w szkołach, w celu zwiększenia świadomości społecznej co do konieczności stosowania zrównoważonego podejścia w dziedzinie środowiska i polityki przetwarzania odpadów;
18. potwierdza znaczenie codziennych, prostych działań związanych z przetwarzaniem odpadów; apeluje do państw AKP o inwestowanie w prostą, trwałą infrastrukturę na szczeblu gmin w celu zapewnienia tym lokalnym społecznościom i wspólnotom możliwości lepszego gospodarowania odpadami oraz wykorzystania produktów ubocznych pochodzących z takiej infrastruktury;
19. zwraca się do UE, by udzieliła pomocy technicznej, finansowej i logistycznej państwom AKP oraz podzieliła się z nimi specjalistyczną wiedzą z zakresu gospodarowania odpadami i gospodarki o obiegu zamkniętym, w celu rozpowszechniania sprawdzonych praktyk i wiedzy fachowej, a także wspierania transferu technologii, materiałów technicznych i sprzętu, w tym w dziedzinie tworzyw sztucznych i odpadów promieniotwórczych, biologicznych, chemicznych i biomedycznych;
20. przypomina o pozytywnym wpływie, jaki mogą mieć partnerstwa między UE i państwami AKP na wymianę najlepszych praktyk i zachęca burmistrzów oraz samorządy terytorialne do aktywnego dążenia do nawiązywania nowych partnerstw oraz zacieśnienia już istniejących;
21. zachęca organizacje społeczeństwa obywatelskiego zaangażowane w działania na rzecz środowiska i oszczędne gospodarowanie zasobami w UE i państwach AKP do nawiązywania partnerstw, opracowywania wspólnych programów oraz dzielenia się wiedzą;
22. zwraca się do UE, by podzieliła się z państwami AKP specjalistyczną wiedzą z zakresu technologii recyklingu odpadów, w szczególności tworzyw sztucznych i aluminium;
23. zachęca Unię Europejską, by we współpracy z państwami AKP sporządziła wykaz miejsc i obszarów geograficznych, gdzie sytuacja w dziedzinie gospodarowania odpadami wydaje się być kwestią wrażliwszą, aby opracować wydajną i skuteczną strategię działania;
24. wzywa państwa AKP do szybkiego utworzenia regionalnego systemu reagowania na sytuacje nadzwyczajne, aby umożliwić należyte zarządzanie odpadami i dostęp do urzędów sanitarnych w przypadku kryzysów humanitarnych, takich jak konflikty czy katastrofy naturalne, co pozwala tym państwom na szybki powrót do normalności;
25. przypomina, że gospodarowanie odpadami zależne jest od dobrych rządów oraz podkreśla, że poprawa gospodarowania odpadami i zasobami powinna stanowić element strategii łagodzenia zmiany klimatu; zwraca się do państw AKP o utworzenie platform współpracy z zainteresowanymi stronami oraz organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, aby udoskonalić podejście polegające na zmniejszaniu ilości odpadów, ponownym ich wykorzystywaniu i recyklingu; wzywa ponadto do utworzenia podobnych platform wspierających współpracę między AKP i państwami członkowskimi UE;
26. przypomina, że przyjazne dla środowiska inicjatywy odzyskiwania energii z opadów mogą pomóc w rozwiązaniu zarówno kwestii odpadów, jak i ubóstwa energetycznego; zachęca państwa AKP i UE do ściślejszej współpracy w tej kwestii przez tworzenie programów skutecznego zbierania odpadów pod kątem zapewnienia surowca dla zakładów wytwarzających energię;
27. podkreśla potrzebę promowania odzysku energii z odpadów; przypomina, że składowiska odpadów są głównym źródłem metanu, gazu cieplarnianego o mocnym działaniu; przypomina, że systemy produkcji biogazu polegają na uzdatnianiu odpadów organicznych w celu wytworzenia biogazu i uzupełnienia podaży energii, przy jednoczesnym ograniczaniu uwalniania do atmosfery gazów, które są niebezpieczne dla zdrowia; zaleca zatem, by ułatwiano i finansowano adaptowanie takich technologii do wykorzystania w szczególności na zdegradowanych obszarach podmiejskich;

-
28. zobowiązuje swoich współprzewodniczących do przekazania niniejszej rezolucji Radzie Ministrów AKP, Parlamentowi Europejskiemu, Komisji Europejskiej, Radzie Europejskiej, Unii Afrykańskiej, Parlamentowi Panafrykańskiemu, parlamentom regionalnym i narodowym państw AKP i państw członkowskich UE oraz organizacjom regionalnym państw AKP.
-